1860.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 1 November.

Deze courant verschijnt maandags, donderdags en zaterdags. [illegible] Vlissingen [illegible] den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is [illegible], franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentiën kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentiën is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte, doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

F. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

[illegible] voorloopige verslagen wegens de staatsbegrooting.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.
PROVINCIE ZEELAND.
AANBESTEDING.

Op vrijdag den 30 november 1860, des voormiddags ten tien ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, in bijzijn van den hoofd-ingenieur in het 11de district van den waterstaat, in het locaal van het provinciaal bestuur te Middelburg, worden aanbesteed:

Het driejarig onderhoud van het huis van burgerlijke en militaire verzekering te Middelburg, te rekenen van den 1 januarij 1861 tot en met den 31 december 1863.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving per [illegible]. De inschrijvingen behooren vóór 12 uren des mid[illegible] [illegible] grifie bezorgd te worden.

Het bestek ligt ter lezing in het locaal van het ministerie van justitie, in dat van het provinciaal bestuur, in het huis van verzekering voornoemd, en verder op alle plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Den derden en tweeden dag vóór de besteding zal aanwijzing in loco worden gedaan, en nadere informatien zijn te bekomen aan het bureau van den hoofdingenieur van den waterstaat jhr. J. R. T. Ortt te Middelburg en bij den ingenieur J. A. van Dorth, aldaar.

Middelburg, den 29 october 1860.

De commissaris des konings in de provincie Zeeland,
R. W. v. LIJNDEN.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 31 october.

Wij hebben voor eenigen tijd medegedeeld dat de vereeniging van burgemeesters en secretarissen der voormalige plattelands gemeenten in Walcheren zich bij adres tot gedeputeerde staten dezer provincie gewend had, met verzoek dat een provinciaal blad mogt worden uitgegeven, vaststellende welke nommers, zoo wel van het provinciaal blad sedert 1827 als van de vroegere circulairen, buiten werking zijn gesteld, en zoodanige opgave geregeld wierd bijgehouden. Door gedeputeerde staten is, naar wij thans vernemen, aan de adressanten te kennen gegeven dat zij, hoe zeer ook anders gaarne gezind om de taak der gemeentebesturen te vergemakkelijken, bezwaar moeten maken om aan het verzoek te voldoen, hoofdzakelijk omdat de meeste der in het provinciaal blad vervatte aanschrijvingen en voorschriften het gevolg zijn van maatregelen van het hooger bestuur, en gedeputeerde staten zich dus geheel onbevoegd achten ter beslissing over hunne voortdurende geldigheid.

Den anderen is door gedeputeerde staten verwezen naar de te Goes ondernomene uitgave van een werkje, door hetwelk in de bij het adres aangewezen behoefte geheel zal worden voorzien.

Eenige dagen geleden is alhier gevankelijk binnen gebragt een jongen van 14 à 15 jaren oud, vroeger opgenomen geweest in het gesticht Nederlandsch Mettray en laatst verpleegd in het arm- gast- en weeshuis te Vlissingen. Hij wordt verdacht [illegible] als ter zijner vroegere verplegingsplaats poging tot brandstichting te hebben aangewend.

* Te Vlissingen hebben maandag avond twee mariniers, vreemdelingen, eene boot die aan het einde van de Dokhaven gewoonlijk vast ligt, losgesneden en zijn daarmede ontvlugt. Tot hiertoe zijn zij nog niet ontdekt, doch men meent de sloep drijvende te hebben gezien boven Terneuzen.

* Maandag avond omstreeks half zes ure had te Goes een treurig ongeval plaats, waarbij men een menschenleven, dat van een ijverig en oppassend man en vader, te betreuren had.

In den bierkelder van den heer de Jongh was die heer met zijn knecht, B. Voois, werkzaam, toen zij van tijd tot tijd door het kraken van den zolder, waarop dien dag steenkolen geladen waren, op eenig naderend gevaar werden opmerkzaam gemaakt; men besloot dan ook den kelder te verlaten, doch wilde nog eerst het laatste vat verwerken. Plotseling stortte de zolder in en verpletterde den schedel van den knecht, terwijl de heer de Jongh er met den schrik afkwam.

* Maandag vierde de heer Jille, te 's Heer Arendskerke, gedachtenis zijner 50jarige dienst als hoofdonderwijzer. Bij die gelegenheid vielen hem onderscheidene blijken van belangstelling ten deel. Zoo werd hem namens Z. M. den koning de zilveren medaille vereerd, ingesteld bij koninklijk besluit van 24 januarij 1841. Van het gemeentebestuur ontving hij een zilveren inktpot; van eene andere corporatie eene prachtige pendule enz.

De gemeenteraad van Zierikzee heeft dingsdag voormiddag en avond weder langdurige zittingen gehouden, welke hoofdzakelijk besteed werden aan de benoeming der leden van het burgerlijk armbestuur en de regeling van het verder voortgezet lager onderwijs. Het armbestuur is zamengesteld als volgt: de heeren mr. C. J. Fokker, voorzitter, Job Broodman, R. Koole, D. van der Maas, Jacob Ochtman Joh.z. en C. J. van Zandijk.

De beide instituten, waarvan een voor jongens en een voor meisjes, zijn als openbare scholen bestendigd.

Een onzer haagsche correspondenten meent ons te kunnen verzekeren, dat er bij de regering nog geen plan bestaat om het thans in deze provincie garnizoen houdend 2de regement infanterie, met mei te verplaatsen.

Te Leeuwarden is de heer mr. J. Dirks tot lid van de tweede kamer gekozen met 839 van de 1656 stemmen; de heer J. H. Tacoma bekwam er 786.

In het voorloopig verslag over hoofdstuk V der staatsbegrooting (binnenlandsche zaken) wordt gezegd „Eindelijk moest nog de post van een millioen voor het kanaal door Zuidbeveland de aandacht trekken. Het graven van dat kanaal hangt zamen met het voornemen om den overgang der Ooster Schelde door middel van een dam te doen plaats hebben, en tevens met eene nieuw te sluiten overeenkomst met de maatschappij tot indijking van op- en aanwassen in de Ooster Schelde; welke overeenkomst de goedkeuring der wetgevende magt nog behoeft. Door het toestaan van het millioen zou op die goedkeuring worden vooruitgeloopen. In elk geval wenscht men te weten, of de regering zich sterk maakt dit gedeelte van haar plan uit te voeren zonder in te groote moeijelijkheid met eene naburige mogendheid gewikkeld te worden."

Bij een volgend nommer geven wij van dit verslag uitvoerige mededeeling.

De commissie van rapporteurs heeft haar verslag uitgebragt over het wetsontwerp betrekkelijk het koloniaal batig slot over 1858. Dit rapport verschilt daarin van de vroegere over dit onderwerp, dat het niet 22 paragrafen over verschillende koloniale onderwerpen bevat. De oorzaak hiervan vindt men in [illegible] waarin de commissie zich beklaagt dat dit wetsontwerp ingediend is op een tijdstip om behandeld te worden gelijktijdig met de begrooting, zoo dat men er niet al den tijd aan kan wijden dien men er aan zou wenschen te besteden.

Het verslag loopt in hoofdzaak over de assurantie in het algemeen en zee- en brand-assurantie in het bijzonder. Zijn wij wel onderrigt, dan zou de meerderheid zich tegen alle assurantie verklaard hebben. Verder wordt gevraagd wat de reden is, dat het administratief kapitaal, hetgeen vroeger 12 millioen bedroeg, thans tot 20 millioen is geklommen.

De kamer wenscht, zoo als met het wetsontwerp voor 1856 het geval is geweest, mededeeling van het overzigt van de inkomsten en uitgaven van Nederlandsch Indie.

* Men meldt ons uit 's Gravenhage, dd. 29 october:

Sedert eenige dagen ontvangt de koninklijke familie drie à vier telegrafische depeches uit St. Petersburg. Wij vernemen dat zij van dien aard zijn, dat men elk oogenblik de noodlottigste tijdingen omtrent de gezondheid der keizerin-moeder kan te gemoet zien.

Baron von Langenau, oostenrijksch gezant, heeft heden de residentie verlaten, om eenige maanden verlof te Praag door te brengen. Graaf Thun is door hem voorgesteld, om gedurende zijne afwezigheid de loopende zaken waar te nemen.

Don Rafael Gabat, spaansch gezant bij het nederlandsche hof, zal deze week naar Madrid vertrekken, na, gelijk wij vernemen, met de nederlandsche regering een traktaat tot uitlevering van boosdoeners gesloten te hebben.

De minister van financien, baron van Hall, geeft heden een groot diner, waaraan zijne ambtgenooten en het corps diplomatique deelnemen.

Naar men verneemt zal de terugkomst van H. M. de koningin vroeger plaats hebben dan men gedacht had, daar, naar het gevoelen der geneesheeren, het duitsche klimaat niet gunstig op de gezondheid van den jongen prins werkt. De koningin-moeder zal op het einde dezer maand van Soestdijk terugkomen.

Sedert eenige dagen heerscht te Bergen op Zoom de grootste bedrijvigheid in het aanvoeren van kleine mosselen uit de Ooster Schelde, die door de landbouwers uit de omstreken tot bemesting hunner akkers op het hoog land worden weggehaald en steeds goede resultaten opleveren. In de lage of kleigronden klaagt men aldaar algemeen over de tallooze slakken, waarmede die gronden bezet zijn.

Jl. zaturdag namiddag, omstreeks 4 ure brak op Feijenoord bij Rotterdam, een ontzettende brand los, in de Photogène fabriek aldaar; het hoofdgebouw, met den daarin voorhanden voorraad, is geheel verbrand, en daar het gebouw grootendeels uit hout bestond, viel er aan blusschen weinig te denken.

Uit *een overzigt van de bevolking der gevangenissen in het* rijk op 1 julij 1860, door de regering gegeven (als bijlage tot het ontwerp van wet, houdende begrooting van den arbeid der gevangenen voor 1861) blijkt, dat op dat tijdstip in 34 inrigtingen, namelijk in 7 strafgevangenissen, 13 huizen van verzekering, 22 huizen van arrest, 1 huis van arrest en bewaring (te Amsterdam) en 1 huis van verbetering en opvoeding (te Alkmaar), zich bevonden 1222 crimineel en 1982 correctioneel veroordeelden, 20 vrouwelijke en 123 mannelijke jeugdige veroordeelden, 489 ongevonnisden en 10 vrouwelijke en 69 mannelijke niet-veroordeelden, maar met toepassing van artt. 66 *wetboek van strafregt opgeslotene jeugdige gevangenen*, te zamen 3915. Wegens krankzinnigheid waren 6 gevangenen in geneeskundige gestichten geplaatst.

Nadat het stoomwerktuig de Cruquius gedurende een geruimen tijd, ter vermeerdering van het ketelvermogen in reparatie was geweest, is het ll. vrijdag voor het eerst, en aanvankelijk met 6 ketels en met het beste gevolg in werking gebragt, weshalve de ingelanden in den Haarlemmermeerpol-

der zich mogen vleijen, den waterstand in dien polder gaandeweg te zullen zien verbeteren. De Lijnden, die langen tijd alleen voor de opmaling heeft kunnen worden aangewend, heeft alle reden van tevredenheid gegeven. Aan de Leeghwater zullen de ketels binnen weinige dagen van rijkswege worden beproefd en ingemetseld.

In de vorige maand is door den heer Goldschmit weder eene nieuwe planeet tusschen Mars en Jupiter, in het sterrebeeld de Waterman ontdekt. Zij is de 60e van die groep en de 13e der door hem ontdekte planeten.

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Op verzoek eervol ontslag verleend aan den luitenant-kolonel jhr. P. A. Beelaerts van Blokland, plaatselijke kommandant der 2e klasse te Nijmegen, met pensioen ad f 1500. Benoemd tot kolonel en plaatselijk kommandant aldaar de luitenant-kolonel D. G. Reijers, van het 7e regement infanterie.

Necrologie.

Zondag nacht is te 's Gravenhage overleden de heer mr. H. Provo Kluit, lid van den hoogen raad der Nederlanden, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en kommandeur van die der Eikenkroon. In 1803 werd hij te Utrecht geboren. Hij bekleedde gedurende verscheidene jaren de betrekking van directeur der policie en vervolgens die van burgemeester van Amsterdam. Gedurende eenigen tijd had hij van wege het hoofdkiesdistrict Amsterdam zitting in de tweede kamer der staten generaal. Zijne benoeming tot lid van den hoogen raad had plaats in 1853.

De heer Kluit onderscheidde zich in al zijne betrekkingen door buitengewone werkzaamheid en ijver.

— De hertog Decazes is den 24 dezer in 80jarigen ouderdom te Parijs overleden. Deze oud-minister van Lodewijk XVIII was onder het eerste keizerrijk de boezemvriend van wijlen den koning van Holland en ook zeer aan mevrouw Letitia Bonaparte gehecht. Na de restauratie, waarbij hij zich aansloot, benoemde hij zelf zich tot prefect van policie; de julij-gebeurtenissen betreurde hij, doch desniettemin onderwierp hij zich aan de Orleans-regering. Men zegt dat hij merkwaardige gedenkschriften nalaat.

Kerk- en schoolnieuws.

Wij vernemen dat de heer J. C. I. Sécretan, predikant bij de waalsche gemeente te 's Gravenhage, om redenen van gezondheid, zijn emeritaat heeft aangevraagd.

Verkoopingen en aanbestedingen.

1. Een huis en erve, staande en gelegen binnen Vlissingen, op de Oude markt wijk F. no. 60. Verkocht voor f 281. II. Een dito op de Groote markt hoek van de Weststraat wijk C. no. 72. Verkocht voor f 1012.

Thermometerstand.

29 oct. 's av. 11 u. 53 gr.
30 „ 's morg. 7 u. 48 „ 's midd. 1 u. 56 gr. 's av. 11 u. 45 gr.
31 „ 's morg. 7 u. 44 „ 's midd. 1 u. 48 gr.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 28 october.

Voorzitter de heer Callenfels.
Afwezig de heeren Winkelman en Schultz.

Door den heer van Uije Pieterse geschiedt voorlezing van een uitvoerig rapport, uitgebragt namens de commissie, aan welke is opgedragen het onderzoek der door burgemeester en wethouders ontworpene gemeentebegrooting voor het dienstjaar 1861.

Op de onderscheidene gemaakte bedenkingen enz., zal bij de behandeling van elk onderdeel gelet worden, en wordt daarop de begrooting zelve in beraadslaging gebragt, en daar niemand algemeene beschouwingen wenscht te leveren, artikelsgewijze behandeld, aanvangende met de uitgaven.

Onder hoofdstuk I, wordt bij het artikel jaarwedde van den bouwmeester f 1000, door den heer J. P. Smith ingeleverd een voorstel, onderteund door de heeren Ruysch, Uyttenhooven en van der Os, en door den voorsteller toegelicht, om namelijk aan dien ambtenaar eene verhooging van bezoldiging voor 1861 toe te leggen, uit aanmerking van de vele buitengewone werken, in den laatsten tijd ondernomen, en bij de gevestigde overtuiging dat de tegenwoordige titularis de belangen der gemeente krachtdadig ondersteunt.

De heer J. A. Schmidt motiveert zijne afkeurende stem. Hij wenscht geen dergelijk antecedent te stellen, en acht de verhooging der bezoldiging van één ambtenaar onbillijk tegenover anderen, die welligt gelijke aanspraak zouden hebben.

De heer Mestdagh vereenigt zich daarmede en zou ook, des noodig, de voorkeur geven aan eene totale herziening van al de bezoldigingen der gemeenteambtenaren.

De heeren Ruysch, Uyttenhooven en de voorzitter verklaren zich echter zeer gunstig voor het voorstel gestemd, hetwelk van burgemeester en wethouders zou zijn uitgegaan, wanneer men niet bij voorkeur had gezien dat de raad daartoe het initiatief nam, terwijl men het ook uit de loopende dienst zou hebben voorgesteld, wanneer het daaruit nog te bestrijden geweest ware. Er wordt op gewezen dat de belangen der gemeente uitstekend goed worden behartigd, dat sedert de benoeming van den tegenwoordigen titularis de betrekking van baas ad f 600 is vervallen, en dat de gemeente zeer gebaat wordt doordien alle bestekken en teekeningen door hem zelven kunnen worden opgemaakt.

Na nog eenige discussie wordt eerstelijk in omvraag gebragt om den gemeentebouwmeester voor het jaar 1861 eene buitengewone toelage te verleenen hetwelk aangenomen wordt met 7 tegen 4 stemmen. (Tegen stemden de heeren van Uije Pieterse, J. A. Schmidt, Wels en Mestdagh.) Daarna wordt met 6 tegen 5 stemmen het bedrag daarvan bepaald op f 200. (Tegen stemden de zelfde leden benevens de heer de Kruyff.)

Bij art. 1 van hoofdstuk II, onderhoud van meubelen enz. f 286, had de commissie voorgesteld om te laten vervallen f 156 voor gordijnen, vloerkleed en haard in de kamer van burgemeester en wethouders.

De voorzitter doet opmerken dat de haard totaal onbruikbaar is, terwijl de gordijnen ook geheel versleten en niet meer tegen wasschen bestand zijn, hetwelk trouwens f 25 kost. Blijkt bij het opnemen dat het kleed nog bruikbaar is, dan zal men natuurlijk geen nieuw aanschaffen. Burgemeester en wethouders stellen dan ook voor, niet alleen om het voorgedragen artikel te behouden, maar het met f 15 te vermeerderen, daar dit bedrag meer dan aanvankelijk geraamd was, voor een haard moet besteed worden.

Na eenige discussie wordt het aldus verhoogde artikel goedgekeurd met 9 stemmen tegen 2. (Van de heeren van Uije Pieterse en Wels.)

Bij het artikel druk- en bindwerk f 700, wordt besloten acht te slaan op een door de commissie gegeven wenk tot het vervaardigen van portefeuilles voor bij de leden circulerende stukken, terwijl verder beslist wordt te beschikken voor f 249,97½ uit posten waarop voor het loopende dienstjaar een batig saldo zal bestaan, ter bestrijding van een saldo van het 4de kwartaal 1859, waardoor voor het vervolg alle vermenging van dienstjaren zal zijn voorgekomen.

Bij het laatste artikel van dit hoofdstuk, bureaukosten commissaris van policie f 200, heeft de commissie de wensch uitgedrukt dat dien ambtenaar geene schrijfbehoeften in natura bovendien zouden worden uitgereikt. Daarin is echter berust, na de mededeeling van den heer Uyttenhooven dat het bedrag slechts f 8,59 is en dit verstrekt wordt, niet aan den commissaris als zoodanig, maar aan den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongeregt.

Hoofdstuk III, afd. 1, art. 1, gewoon onderhoud van gebouwen enz. f 1876, wordt met f 90 verminderd als een gevolg van het verkoopen van een aan de gemeente toebehoorend huis. De commissie had daarbij voorgesteld om de hierbij uitgetrokkene daarstelling van ramen en andere afsluiting der vischmarkt alsnog niet te bewerkstelligen, daar zij vreest dat deze te klein zal bevonden worden, en dan welligt vooraf op min kostbare wijze eene uitbreiding mogelijk is. Na eenige discussien wordt dit voorstel echter verworpen met 6 tegen 5 stemmen. (Voor stemden de heeren J. A. Schmidt, van Uije Pieterse, Mestdagh, Wels en de Kruyff.)

Bij het art. onderhoud van wandelplaatsen enz. f 125, stelde de commissie voor, drie of vier ijzeren banken ten gerieve der wandelaars te doen plaatsen op de houtkade aan de oostzijde der Pottekaai, op het zoogenaamde Zandje. De heer Ruysch vereenigt zich daarmede en wenschte er ook een paar op de Nieuwendijk te doen plaatsen. Daartoe wordt zonder hoofdelijke omvrage besloten, en het artikel te dien einde met f 100 verhoogd.

Bij het art. daggelden van gemeentewerklieden f 6871,62, maken de heeren Mestdagh en de Kruyff burgemeester en wethouders opmerkzaam, dat hun getal, tijdelijk tot proeve boven de normale rol verhoogd, geene vermindering zal kunnen ondergaan, ook omdat de gemeente voortaan ontlast is van het onderhoud der militaire gebouwen en meubelen.

Het artikel bestraten der Vrouwestraten enz. f 1224, gaf der commissie aanleiding om voor te stellen de bestrating niet met klinkers maar met keijen te doen geschieden.

De voorzitter deelt mede dat zulks f 490 meer zou kosten, terwijl de bouwmeester verzekert dat het even sterk en voldoende is. In omvraag gebragt, verklaren zich 7 leden tegen en 4 voor de wijziging, zoo dat de voordragt onveranderd blijft. (Vóór stemden de heeren Wels, de Kruyff, van Uije Pieterse en J. A. Schmidt.)

De commissie had ook nog in bedenking gegeven om het koffijhuis De beurs, twee andere aan de gemeente behoorende woonhuizen en ook twee perceelen weiland te verkoopen, aangezien men vermeent van dat kapitaal betere rente zou kunnen getrokken worden. De voorzitter merkte daarentegen aan dat eerstgemeld perceel, voorzien van toren en uurwerk, dagteekent van 1669 en voor de gemeente geschiedkundige waarde heeft; terwijl hij overigens in het algemeen gestemd is tegen het vervreemden van alle eigendommen, waaraan men later soms behoefte kan krijgen. De bedenking der commissie blijft hierna zonder gevolg.

De post f 80 voor personele belasting van het schoolgebouw bewoond door den heer Stuart, moet, naar het oordeel der commissie, vervallen wanneer het schoolwezen geheel zal zijn geregeld.

Verder is door een lid der commissie zijn leedwezen betuigd dat het muziekkorps der schutterij is opgeheven; terwijl voorts aan burgemeester en wethouders is in overweging gegeven om geen aankoop van lampen enz. voor de teekenschool te doen, met het oog op de aanstaande verlichting door middel van gas.

Bij hoofdstuk VIII, afdeeling 2, art. 1, subsidie arm gasten weeshuis f 17,800, maakt de commissie opmerking dat het getal weezen belangrijk toeneemt en in dit jaar met 20 vermeerderd is. Ten anderen vernam zij dat op last van burgemeester en wethouders zijn opgenomen 2 kinderen wier vader nog leeft, en dat wel tegen f 60 per jaar, terwijl het tarief bepaalt f 91,25 voor kinderen beneden, en f 182,50 voor die boven 12 jaar.

Over dit onderwerp ontstaan langdurige discussien. De voorzitter erkent daarbij afgeweken te zijn van het tarief, omdat het hier een geheel exceptioneel geval geldt, daar de bedoelde twee kinderen in de naauwste betrekking staan tot een man, wiens leven gewijd was aan de trouwe behartiging van deze instelling. Men meende zich daarbij ten volle te mogen overtuigd houden van de goedkeuring door den raad.

Nadat ook de heer Uyttenhooven zich in gelijken geest had verklaard, voeren de heeren J. A. Schmidt, Ruysch en van Uije Pieterse het woord, ten betooge dat zij ook niet ongezind zouden bevonden zijn tot deze opname, doch den vorm waarin zij geschied is niet kunnen goedkeuren, alzoo met voorbijgang van den raad van eene bestaande verordening is afgeweken.

De heer Mestdagh voert hierop nog het woord, om eenige nadere inlichtingen te verstrekken. Ten opzigte van een weesjongen, die reeds twee jaren voor rekening van deze gemeente is verpleegd in Nederlandsch Mettray en zich thans in hechtenis bevindt, is men eerst nu tot de ervaring gekomen dat hij te Gouda geboren en dus ook armlastig is. Men twijfelt niet of de ter goeder trouw betaalde bestedingskosten zullen gerestitueerd worden.

De zelfde spreker voert nog een voorbeeld aan, dat het burgerlijk armbestuur reeds een en andermaal ontlast is van verplegingskosten, welke dan voor rekening der godshuizen kwamen. Zoo werd een kind, te Alkmaar verpleegd, voor rekening van het burgerlijk armbestuur alhier, volgens art 44 al. 1 der armenwet herwaarts ontboden en geplaatst in het weeshuis.

Uitvoerige discussien grijpen hierop plaats, waarbij de heeren van Uije Pieterse, J. A. Schmidt en Wels over het onregelmatige van zoodanige handeling met den heer Mestdagh instemmen, terwijl de voorzitter en de heer Uyttenhooven haar verdedigen. Laatstgenoemde wijst er op dat de christelijke liefdadigheid alhier in hare roeping te kort schiet en er dus veel meer dan de wet wil, voor rekening van het burgerlijk armbestuur komt. Ten slotte wordt vastgesteld dat, in gevallen als door den heer Mestdagh bedoeld, de verpleging door het burgerlijk armbestuur aan regenten over het arm- gast- en weeshuis zal worden vergoed.

Eindelijk wordt besproken de door regenten dier instellingen voorgedragene verhooging der bezoldiging van den amanuensis met f 100, waartegen de commissie zich verklaarde, terwijl ook burgemeester en wethouders daartoe geen reden zien.

De heeren Mestdagh en Ruysch betoogen de billijkheid om deze bezoldiging te verhoogen, terwijl de heer J. A. Schmidt zich ook ten deze, in beginsel tegen alle partieele wijziging van tractementen verklaart.

Het voorstel der commissie om de bezoldiging niet te verhoogen, wordt daarop aangenomen met 8 tegen 3 stemmen. (Tegen stemden de heeren Uyttenhooven, Ruysch en Mestdagh). Het artikel wordt dus met f 100 verminderd en gebragt op f 17,800.

Daar de rekening van het burgerlijk armbestuur over 1859 nog niet is goedgekeurd, wordt slechts een post bij wijze van memorie ad f 100 uitgetrokken.

Hierop wordt overgegaan tot de behandeling der ontvangsten.

Hoofdstuk I art. 1 wordt met f 32 vermeerderd voor pacht van de werf der heeren de Grooff, welke men aanvankelijk meende gratis af te staan tot daarstelling eener gasfabriek.

Bij het artikel in hoofdstuk II, opbrengst der gemaal belasting f 31,730, bepaalt de heer Ruysch de aandacht van burgemeester en wethouders bij de hem zeer bevreemdende omstandigheid dat de opbrengst in ao. po. f 1687 minder dan een jaar te voren was.

Ten slotte wordt de begrooting in haar geheel vastgesteld, tot een bedrag van f 126,915,82½ in ontvang en uitgaaf.

Uit hoofde der het ver gevorderde uur wordt hierop de zitting verdaagd tot aanstaanden woensdag namiddag ten één ure.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 28 october. Aan het agentschap van Reuter wordt uit Parijs gemeld dat de vorst Metternich aan den heer de Thouvenel eene mededeeling omtrent de oostenrijksche staatkunde gedaan en ze daarbij in de volgende vier punten zamengevat heeft: 1. Oostenrijk zal de bij het jongste diploma des keizers verleende hervormingen eerlijk ten uitvoer brengen; 2. het zal voortdurend eene verdedigende houding bewaren, en de wapeningen in het venetiaansche hebben geen ander doel dan het afslaan van eenen aanval; 3. het zal van het stelsel van niet-tusschenkomst niet afwijken; 4. het gelooft dat een congres niet tot eene praktische oplossing der thans aanhangige vraagstukken kan leiden, indien niet vooraf door de groote mogendheden een gemeenschappelijk programma wordt aangenomen, hetgeen Oostenrijk intusschen niet waarschijnlijk acht.

— De dagbladen deelen mede dat de koningin het parlement op nieuw tot 3 januarij geprorogeerd heeft.

— The times blijft volhouden, dat men in de oostenrijksche concessien geen vertrouwen kan stellen. „Men moet al zeer ligtgeloovig zijn", zegt dit blad, als men denkt, dat de zelfde vorst, die in dezen oogenblik alle beschikbare krachten van zijn rijk op de italiaansche grenzen zamentrekt, ten einde den tegenstand van Venetië te overwinnen en een half dozijn verbannen despoten weder op den troon te plaatsen, opregt zij in zijne begeerte, als constitutioneel souverein te regeren. Als de keizer opregt is, laat hem dan een ministerie benoemen, dat verantwoordelijk zij aan den rijksraad en dat hij zich late leiden door de besluiten van dit ligchaam, zoo wel in zijne binnen- als buitenlandsche staatkunde. Doet de keizer dit niet, dan kan men ook aan zijne betuigingen van vrijzinnigheid geen geloof slaan."

Het zelfde blad behandelt de vraag welk gevolg de bijeenroeping van een congres zou kunnen hebben op de europe-

sche aangelegenheden. Het vangt aan met te vragen of eene [illegible] vergadering kan worden bijeengeroepen om het beginsel van niet-tusschenkomst te beschermen en tot de pauselijke staten uit te breiden. Maar het voegt er de opmerking bij dat in zoodanig geval eenstemmigheid tusschen de leden van een congres onmogelijk zou zijn, want de fransche bezetting te Rome is onwedersprekelijk eene schending van het beginsel van niet-tusschenkomst. Kan het congres zelf tusschen beide komen? Maar — vervolgt het blad — welk regt heeft eene verzameling van vreemde vorsten om tusschen beide te treden in den wil van een volk, dat bij magte is om zich vrijelijk een souverein te kiezen. Het congres, zegt men, zou ook kunnen bijeenkomen, om door Europa deen Italie nieuw gevormden staat te doen erkennen, en om welligt zijne tusschenkomst aan te bieden tusschen dien nieuwen staat en Frankrijk en Oostenrijk, betrekkelijk de gedeelten van het italiaansch grondgebied, welke die mogendheden nog bezetten. Maar het oogenblik is nog niet gekomen om het zegel te hechten aan het groot charter der italiaansche vrijheid. Als Victor Emmanuel in het bezit zal zijn van geheel Italie, behalve Rome en Venetie, en als hij stevig gevestigd is op zijn nieuwen troon, dan alleen zal die vorst zich in een toestand bevinden, waarin hij de tusschenkomst van Europa kan inroepen tusschen hem en degenen die hem beletten zijne hoofdstad en zijne noordelijke vestingen te bezetten.

Dat oogenblik — zegt The times — is niet ver meer af, en het hangt slechts van Victor Emmanuel af om er de nadering van te verhaasten; doch tot op dat tijdstip kunnen wij in een congres niets anders zien dan een gevaar voor het beginsel zelf, waarvan Napoleon III zich zelve de trouwe wachter noemt.

— De mayor en het gemeentebestuur van Leeds hebben tot lord Palmerston een adres van adhesie aan de door hem gevolgde politiek gerigt. In zijn antwoord besprak lord Palmerston ook kortelijk de buitenlandsche staatkunde; hij zeide o. a.: „Wij zijn ontwijfeld gelukkig geweest in onze pogingen om de staatkundige vrijheid in andere landen te verspreiden, niet door [illegible] bevelen uit te vaardigen, niet door [illegible] van wapenen tusschen beide te treden, niet door ons tot wederspannige of niet genoegzaam voorbereide natien te wenden, maar door die natien te helpen, welke zich zelven hielpen, met er toe bij te dragen, om in die landen de beginselen van staatkundige vrijheid, welke wij zelven genieten, te ontwikkelen. Op die wijze hebben wij er in Belgie toe bijgedragen een regeringsstelsel te vestigen, dat dit land zoo gelukkig en welvarend heeft gemaakt als eenig ander ter wereld. Op die wijze hebben wij er toe medegewerkt, dat in *Spanje en Portugal constitutien zijn ingevoerd*, geschoeid op de leest van de onze, en welke er veel toe hebben bijgedragen om het geluk en de welvaart dier natien te verzekeren. Thans zien wij, in een ander gedeelte van Zuid-Europa veranderingen tot stand komen, welke, naar ik hoop, er toe zullen medewerken om in Italie een stelsel te vestigen, dat de Italianen even gelukkig en welvarend zal maken, als zij ongelukkig waren onder eenige der regeringen, welke in dat land bestaan hebben. Wij laten de Italianen hunne eigene zaken regelen en al wat wij hopen en verlangen is, dat andere natien ons voorbeeld zullen volgen, en dat de bevolking van die door de natuur zoo ruimschoots gezegende gewesten, vrij gelaten zal worden om hare binnenlandsche aangelegenheden te regelen op de wijze, welke haar het meest geschikt voorkomt om haar geluk en hare welvaart te verzekeren."

In het boven bedoelde adres werd ook gewezen op het feit, dat de in het buitenland reizende en gevestigde engelsche onderdanen overal kunnen rekenen op de bescherming der britsche regering. Lord Palmerston antwoordde hierop, dat dit kwam omdat de burgers van een groot en magtig rijk als Engeland, die geleerd hebben de wet te eerbiedigen, wanneer zij zich buitenslands begeven, zulks slechts voor zaken, tot uitspanning of tot het opdoen van nuttige kennis doen, en nimmer deelnemen aan komplotten of zamenzweringen, welk hun gevoelen ook mogen zijn over de waarde van de instellingen der landen, welke zij bezoeken. De burgers van zulk een land moeten geeerbiedigd worden overal waar zij zich bevinden, daar men overtuigd is, dat hunne landgenooten niet onverschillig zullen zijn voor onverdiende, hun aangedane beleedigingen.

— [illegible] zal professor Lowe nu toch zijne trans-atlantische luchtreis uit New-York, en nog wel in deze maand, ondernemen. De met den reuzenballon Great Eastern genomen proeven moeten volkomen gelukt zijn. Die koene luchtschipper denkt [illegible] Europa binnen den tijd van 48 uren te volbrengen.

— De berigten uit New-York van den 18 dezer, te Southampton aangebragt, zijn opgevuld met bijzonderheden omtrent de [illegible], welke de prins van Wales aldaar genoten heeft. De amerikaansche bevolking heeft in de stad bij die gelegenheid [illegible] veel geestdrift betoond. Te [illegible] eene dans-partij gegeven, welke in pracht alle vroegere feesten van dien aard overtroffen heeft. Bij gelegenheid van eene ter eere van den prins gehouden wapenschouwing der gewapende burgermagt, of militie, waren 6 à 7000 man onder de wapenen. Daarbij ontbrak echter een regement, hetwelk, naar men zegt, meerendeels uit lieden van de dusgenaamde Oranje-partij bestaat. Men verwacht dat dit regement ontbonden zal worden.

Duitschland.

Weenen 27 october. Te vergeefs beproeft men de fondsen te doen rijzen. Het gerucht dat eerstdaags een ultimatum naar Turyn zal gezonden worden, houdt stand, niettegenstaande de onwaarschijnlijkheid, dat ons gouvernement de staatkunde van Sardinie en Frankrijk zóó zou te hulpe komen. Opmerkelijk echter is het, dat de voornaamste huizen die in staatkundige aangelegenheden gewoonlijk goed onderrigt zijn, orders tot verkoop geven.

— Uit Pesth luiden de berigten voortdurend ongunstig. Dagelijks hebben er ongeregeldheden plaats, en reeds zijn er vele dooden en gewonden. Hoofdzakelijk schrijft men die oploopen, welke zich ook elders in Hongarije beginnen te vertoonen, toe, aan teleurstelling over het keizerlijk patent. Generaal Benedek had namelijk bij proclamatie bekend gemaakt, dat de oude hongaarsche constitutie weder van kracht zou worden verklaard, zonder meer. Toen nu de tekst van het keizerlijk patent bekend werd, gevoelde men zich zeer teleurgesteld, en de algemeene blijdschap maakte voor verslagenheid plaats.

— De inkoop van paarden voor het leger duurt voort.

Berlijn 28 october. Men is hier algemeen overtuigd, dat het congres te Warschau niet uitsluitend ten goede van de oostenrijksche staatkunde zal komen; alleen voor het geval, dat Sardinie Venetie aantast en Frankrijk deel aan den strijd neemt, is dat rijk hulp toegezegd.

De engelsche bladen voeren eene bittere polemiek tegen ons gouvernement, ten gevolge van een misverstand in Bonn tusschen het bestuur aldaar en eenige Engelschen gerezen. De Preussische Zeitung laat zulks niet onbeantwoord en doet het onregt der engelsche pers uitkomen.

— Nopens het overlijden van den baron von Barnim, den eenigen zoon van prins Adalbert, verneemt men, dat deze treurige gebeurtenis een gevolg was van den rusteloozen ijver door dien veelbelovenden jongeling aan den dag gelegd, om de wetenschap te verrijken met de nadere kennis van nog onbezochte oorden, in het binnenland van Afrika gelegen. Ofschoon de gevaren van eene reis door Nubië en Abyssinië gedurende het regenachtige saizoen hem voor oogen waren gehouden, heeft hij toch het opgevatte plan, om die landen te doorreizen, willen verwezenlijken. Reeds was hij op den terugtogt tot aan de grenzen van Egypte genaderd, toen hij te Roseiris door de landkoorts werd aangetast en den 12 augustus jl. aldaar bezweek en onverwijld ter aarde werd besteld. Zijn geneesheer, dr. Hartmann, die insgelijks aan die ziekte leed, had het geluk Chartum later in kleine dagreizen te kunnen bereiken, van waar hij een koerier met de treurmare naar Alexandrie zond.

Belgie.

Onlangs was er eene aaneensluiting en oogenschijnlijke eendragt tot stand gekomen tusschen de onderdeelen, waarin de liberale partij te Brussel zich vroeger verdeeld had. Doch thans is er, naar aanleiding der verkiezingen voor den gemeenteraad, weder eene nieuwe scheuring tusschen de woordvoerders der liberalen in de hoofdstad gekomen. Twee kiezersvereenigingen staan er weder tegen over elkander; de Réunion liberale, welke zich had laten overhalen om bij de Association libérale ingelijfd te worden, is van dat besluit teruggekomen, blijft afzonderlijk bestaan en heeft eene eigene kandidatenlijst voor de gemeentelijke verkiezingen. Aan de zijde der laatstgenoemde vereeniging wordt beweerd dat de afgescheidenen enkel of vooral door drijfveren van persoonlijken aard worden geleid, en dat zij de regelmatige zamenwerking der partij en daarmede hare kracht breken; deze antwoorden dat zij de vrijheid van elken kiezer tegen den drukkenden invloed van commissien en meerderheden willen beschermen, en dat eene partij geenszins aan sterkte verliest, wanneer er vrijheid en discussie in haren schoot is en wanneer het juk der genootschappelijke bepalingen, welke den kiezer niet zelden verpligten om tegen zijn geweten te stemmen, wordt afgeworpen.

Men ziet met belangstelling den uitslag der gemeentelijke verkiezingen te gemoet, dewijl daardoor blijken moet, welke van de beide vereenigingen het publiek op zijne zijde heeft.

Frankrijk.

Parijs 29 october. Bij een heden in den Moniteur openbaar gemaakt keizerlijk besluit is bepaald, dat de in het handelstraktaat met Engeland opgenoemde koopwaren en manufacturen van engelschen oorsprong, wanneer zij met andere dan fransche of britsche schepen ingevoerd worden, onderworpen zullen zijn: 1. aan eene vaste verhooging van 25 centimes per 100 kilogrammen, voor de artikelen die van alle invoerregt vrijgesteld of tot een maximum van 3 francs per 100 kilogrammen belast zijn; 2. aan de verhoogde regten, vastgesteld bij de wet van 18 april 1816, voor de artikelen die hooger belast zijn dan 3 francs.

— Le courrier du dimanche zijnerzijds blijft de juistheid beweren der door hem medegedeelde berigten betreffende de officiele zending van baron von Hubner bij keizer Napoleon.

— Ten aanzien van de nota, dezer dagen in L'opinion nationale opgenomen, wordt het volgende gemeld: de nota is niet verzonnen, doch zij was niet bestemd om woordelijk in de dagbladen te worden opgenomen, maar om tot rigtsnoer te dienen voor zekere correspondenten van dagbladen. Toevallig echter geraakte zij in handen van de redactie van L'opinion nationale, die niet verzuimde haar in hare kolommen op te nemen. De logenstraffing van den Moniteur en Le constitutionnel is geschied op verzoek van den oostenrijkschen gezant, wien de indiscretie van L'opinion nationale natuurlijk zeer onaangenaam was. Er zijn werkelijk onderhandelingen aangeknoopt, tusschen Oostenrijk en Frankrijk, en Le courrier du dimanche heeft misschien zoo geheel geen ongelijk, wanneer hij verzekert, „dat te Weenen reeds sedert eene maand tot den oorlog met Sardinie is besloten, en dat de benoeming van den generaal von Benedek en het bijeentrekken van troepen aan de Po, als het sein tot den aanval mogen beschouwd worden." Laatstgenoemd blad voegt er bij, dat Tyrol kort na den aanvang der vijandelijkheden door beijersche troepen zou worden bezet. Deze laatste bewering komt evenwel vrij onwaarschijnlijk voor.

— Volgens de door L'indépendance belge medegedeelde brieven uit Warschau, waarin de algemeene strekking van de bijeenkomst der drie noordelijke souvereinen en de gevoelens welke daarbij voorzaten, vrij juist aangegeven wordt, heeft die bijeenkomst geenerlei bepaalde resultaten, en kon die ook niet hebben. Alleen Oostenrijk durfde zich vleijen er door de drie mogendheden eene staatkunde te zien aannemen tegen over de gebeurtenissen, welke dat rijk òf vreest, òf voorbereidt. Maar Rusland en Pruissen moeten zich weinig gezind betoond hebben om zich te begeven op het terrein der moeijelijkheden welke de toekomst kan baren, en de beide vorsten hebben zich nadrukkelijk bepaald bij de moeijelijkheden welke het oogenblik oplevert.

Zonder van dat standpunt af te wijken, hebben de czaar en de prins-regent zich bovenal bezig gehouden met de noodzakelijkheid om het wantrouwen, hetwelk Europa onophoudelijk verontrust, zijne kalmte storen en zijne voorspoed beletten, tot bedaren te brengen. Het is hun voorgekomen dat het beste middel ter bereiking van dit doel bestond in het zich onthouden van eenig wantrouwen te doen blijken tegenover andere souvereinen, hetwelk niet dan nadeelig zou kunnen terug werken op den toch reeds te gespannen toestand, en zij hebben zorgvuldig alle kwestien ontweken, welker aard ook maar in de verte de gevoeligheid van de fransche regering zou kunnen gaande maken.

Onder die omstandigheden was het voor Oostenrijk natuurlijk onmogelijk om, zoo als men dat rijk toedichtte, de heilige alliantie weder in het leven te roepen en de twee mogendheden, wier steun voor keizer Frans Jozef onvermijdelijk zou zijn als hij op nieuw het lot der wapenen beproefde. over te halen tot de staatkunde, welke hij ten opzigte van Italie volgt. Dit is — volgens L'indépendance — de algemeene strekking van het te Warschau behandelde en een getrouw berigt. niet alleen naar de persoonlijke opvatting van haren correspondent, maar volgens die van de meest bevoegde staatslieden onder de te Warschau vergaderde.

— Het Journal des débats, sprekende van de rede van lord Palmerston, door dien staatsman te Leeds gehouden, zegt dat zijne woorden klaarblijkelijk den zelfden zin hebben als de slotwoorden van het bekende artikel van Le constitutionnel: „een georganiseerd en sterk Italie is eene zaak van europeesch belang, en Europa, dit beginsel huldigende door eene handeling, uit zijne hooge regtsbevoegdheid voortgesproten, zou zich daardoor even verstandig als billijk toonen." Aan beide zijden van het kanaal, zegt het blad, bestaat er dus overeenstemming omtrent dit punt.

Parijs 29 october. Er wordt verzekert dat de heer von Hübner nog heden avond naar Weenen zal vertrekken. Hij heeft gisteren met den heer von Metternich eene bijeenkomst met den keizer gehad.

Italie.

De turynsche Opinione, een orgaan van den heer di Cavour, spreekt in haar nommer van den 25 dezer over het voorstel van Le constitutionnel om een europeesch congres tot behandeling van Italies zaken te beleggen, en zegt: „Een congres zou niet anders kunnen doen, dan het bestaan van een [illegible] tig en geregeld Italie door eene diplomatieke [illegible]

bekrachtigen; daarmede zou het wijs handelen en eene bron van europesche beroeringen stoppen; ook zou het daardoor billijkheid en ontzag voor den wil der volken toonen. Het is echter nog de vraag of er een congres kan worden belegd, en of de onderscheidene staten het over den grondslag voor de beraadslagingen eens kunnen worden.

„Italie, één en vrij geworden zijnde, moet wenschen dat de nieuwe gesteldheid, waarin het uit het staatkundige en het volkenregtelijke oogpunt verkeert, door de andere mogendheden worde erkend; maar de houding van Oostenrijk is niet gunstig voor het houden van een congres; zoo men de uit Weenen ontvangen berigten gelooven mag, zou het oostenrijksche gouvernement reeds verklaard hebben dat het afkeerig was van het bijwonen van een congres, om reden welligt dat het vooruit ziet dat een congres zijne bekrachtiging niet zou kunnen ontzeggen aan eene gedane zaak, aan eene volbragte verandering, welke de strekking heeft om de politieke orde in Europa te bevestigen en om het onderlinge evenwigt der staten op hechter en duurzamer grondslagen te vestigen."

— Men wil weten, dat koning Victor Emmanuel gedurende den geheelen winter in Napels zal resideren en aldaar het nationaal parlement zal bijeenroepen.

— Het dagblad van Gaëta van den 2 bevat de circulaire aan de mogendheden, houdende protest tegen de blokkade van Gaëta, op grond dat Garibaldi geen regering is. Eene tweede circulaire bevat een protest tegen de confiscatie van het particuliere vermogen der prinsen en der koningin-weduwe.

— Oostenrijk heeft dezer dagen, door tusschenkomst van den pruissischen gezant te Turyn, bij Sardinie aanvrage gedaan om de som van 400,000 fr., als schadevergoeding voor de vestingwerken te Borgoforte, die eerstgenoemde staat heeft laten aanleggen en Sardinie, toen de plaats in zijn bezit was, liet slechten.

— De pro-dictator van Sicilie heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij een buitengewone staatsraad is ingesteld met het doel om, met het oog op de aanstaande organisatie van het italiaansche koningrijk, te overwegen, welke instellingen voor het eiland in 't bijzonder in aanmerking moeten komen en daarop de aandacht te vestigen, ten einde de speciale behoeften des eilands in overeenstemming te brengen met de algemeene behoeften van Italie.

— Het officiele dagblad van Napels laat het besluit tot inlijving der beide Sicilien bij de staten van koning Victor Emmanuel, van de volgende proclamatie van den pro-dictator Mordinie vergezeld gaan.

„Italianen van Sicilie!

„Het geëerbiedigde en plegtige woord van uwen grooten dictator komt zijne beloften vervullen. Bij besluit van 15 october heeft hij u gezegd, dat het oogenblik voor de verlangde inlijving was gekomen.

„Binnen vier dagen zal uw volksbesluit het zegel drukken op het gewigtige besluit, hetwelk u tot eene enkele en onverdeelbare familie van 22 millioenen Italianen zal verbinden.

„En, intusschen, geroepen, dien laatsten wensch van den dictator te vervullen, zal ik, zoodra er een vertegenwoordiger van Victor Emmanuel tot u komt, het mij toevertrouwde gezag in diens handen overgeven.

„Italianen van Sicilie!

„De geschiedenis zal eens aan het verwonderd nageslacht verhalen, hoe een man, grooter dan zijn faam, binnen zes maanden, de helft der natie tot een vrij volk heeft gemaakt.

„Italie zal ter eere van dien man, van Garibaldi, in het hart der toekomstige geslachten eene onvergankelijke gedenkzuil van erkentenis oprigten. En de volkeren van het schiereiland zullen, alleen op het uitspreken van dien naam, juichen, zoo als de kinderen van het vrije Amerika doen, op het hooren van den naam van Washington.

„Gij zult de eersten zijn om daarvan het voorbeeld te geven.

„Leve Italie! leve Victor Emmanuel! leve Garibaldi!"

— De geheele einduitslag van de volksstemming der beide Sicilien omtrent de aanhechting is nog wel niet bekend, maar het is in het minst niet twijfelachtig meer of de stemming is in de meeste gewesten bijna eenparig geschied. In de stad en de provincie Napels hebben op 229,780 ingeschrevenen, 187,077 aan de stemming deel genomen en er waren er slechts 1,609 die de vraag ontkennend beantwoordden. Te Bari telde men 63 stemmen tegen, terwijl er 127,007 vóór waren, en te Benevento is niet één afkeurende stem uitgebragt.

Zeetijdingen.

Den 31 dezer zijn ter reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Mary & Jane*, gez. Halley, Londen; *Roa*, gez. Buss, Hamburg. Voor Gent bestemd: *Sjonkeline*, gez. Dirks, *Argo*, gez. Blohn, beiden van Hamburg. Voor Brussel bestemd: *Marguerite*, gez. Tiches, Bordeaux. Voor Dendermonde bestemd: *Orient*, gez. Stephenson, Tangar.

Handelsberigten.

Rotterdam 29 october.

Heden zijn afgedaan 2000 matten ongepelde Bassein rijst, tot f 7¼.

Graanmarkten.

Amsterdam, 31 october.

Tarwe en gerst prijshoudend.

Raapolie op zes weken f 42¾. Lijnolie op zes weken f 31⅜.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 31 october.

Nederland.	Certific. Werkelijkeschuld	2½	pct.	63
	dito Nationale dito	3	„	75⅝
	dito dito dito	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	129½
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101½
	Certific. Hope & co.	4	„	76⅝
	dito dito 1855, 6de serie	5	„	95⅜
	dito	6	„	57¼
	Aand. spoorweg			202
	Leening 1860. (contant)	4½	„	89½
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	78⅛
Spanje.	Obligatien	1¼	„	39⅜
	dito binnenlandsch	3	„	46¼
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	45⅜
	dito amsterdamsche	5	„	67⅜
	dito nationale	5	„	53
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	655
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	52½
Portugal.	Obligatien	3	„	44⅛
	dito nieuwe	3	„	42⅝
Grenada.	dito			13¼
Venezuela.	dito	2½	„	21⅛
Illinois.	dito	7	„	—
Mexico.	dito	3	„	20¾

Londen, 30 october, ten 12 ure. Consols 92⅞.

Weenen, 30 oct. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 64,50.

Parijs, 30 oct. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 68,90

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	1	's morg.	6 ure.	Vrijdag	2	's morg.	9,45
Vrijdag	2	„	6	Zaturdag	3	„	9,45
Zaturdag	3	„	6	Zondag	4	„	9,45
Zondag	4	„	6	Maandag	5	„	10,30
Maandag	5	„	6	Dingsdag	6	„	10,30
Dingsdag	6	„	6	Woensdag	7	„	10,30
Donderdag	8	„	7	Vrijdag	9	„	5,30
Vrijdag	9	„	7,30	Zaturdag	10	„	6 ure.
Zaturdag	10	„	8,30	Zondag	11	„	6
Zondag	11	„	9,30	Maandag	12	„	7
Maandag	12	„	10,30	Dingsdag	13	„	7
Dingsdag	13	„	11	Woensdag	14	„	8,30

Advertentien.

Heden beviel van een' dooden ZOON HENDRINA ADRIANA QUAKKELAAR, geliefde Echtgenoot van
Vlissingen, C. V. RIEMENS,
den 29 October 1860. Apoth. en Droogist.
Eenige kennisgeving.

Bevallen van een ZOON M. A. J. BREVET, geb. BENTEYN.
Yzendijke, 30 October 1860.

AANKONDIGING.

Bij Vonnis der Arrondissements Regtbank te Middelburg, den 27sten Junij 1860, op verzoekschrift van den Man, gewezen, behoorlijk geregistreerd en beteekend, is door **Echtscheiding** ontbonden het Huwelijk, bestaan hebbende tusschen JOHANNES BARTHOLOMÉ SIMONS, buitengewoon Commies bij de Plaatselijke Belastingen te Middelburg, en aldaar woonachtig, en MARIA ANTHONETTA VAN WOERKENS, zonder Bedrijf, regtens wonende te Middelburg, verblijfhoudende te Zierikzee.

Waarvan aankondiging in gevolge de wet.
De Procureur van den Verzoeker,
(Kosteloos.) J. M. BRIEVE.

Commissarissen der onderlinge **Vereeniging van Eigenaren van Huizen**, tot Woonontzetting, nood-
[illegible]
digen de Deelgenooten uit tot het bijwonen eener **Vergadering**, te houden in het NOTARISHUIS in de Abdij alhier, op Maandag den 5den November eerstkomende, des avonds ten zes ure.

In den OESTERPUT te VEERE, thans in gebruik bij de Heeren JOHs. DE WAAL & COMP. te Bruinisse, zijn te bekomen gespeende **Engelsche native en Zeeuwsche OESTERS**, alsmede **Zeeuwsche Cor-Oesters.**

Informatien, zoo omtrent de prijzen als de soorten, kunnen worden verkregen bij den Heer J. P. VAN DEN HEUVEL, te Veere. Brieven franco.

MAGAZIJN

VAN

BEDDEN, DEKENS, MATRASSEN

enz. enz.

GROOTE MARKT, BIJ DE GORTSTRAAT.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek te berigten, dat hij bovengenoemd Magazijn op HEDEN (1 November) heeft geopend en zich ten vriendelijkste houdt aanbevolen. — Tevens bestaat er de gelegenheid tot het zuiveren van Bedden, Paardenharen Matrassen en het als nieuw wasschen van Wollen Dekens.

Middelburg. **A. L. WIJNNE.**

Opruiming

van LAPPEN Kleedingstoffen, Chitsen, Witte Goederen enz., verder van **Omslagdoeken** en andere artikelen, tot veel verminderde prijzen, bij

K. BAART.

Burgt, no. 22.

De ondergeteekende heeft de eer de Dames te berigten dat zij de laatste **PARIJSER WINTERMODES**, van HOEDEN, MUTSEN, COIFFURES en MANTELS, ontvangen heeft, alsmede eene sortering **LINTEN** en **BLOEMEN.**

C. C. DE LOUW, — LEUPEN.

GOUD- EN ZILVERWINKEL.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte Publiek te verwittigen, dat hij zich alhier heeft gevestigd, en op HEDEN ZIJN WINKEL GEOPEND, in den Langendelft, A 100. — Verkoopt, maakt en repareert alles wat op dit vak betrekking heeft, en beveelt zich als zoodanig beleefdelijk aan.

Middelburg, 1 November 1860. **H. MEIJER.**

KELDERS te Huur, Seisplein, M 64.

Een **Kindermeisje** benoodigd. Adres aan het Bureau dezer Courant.

Eene aankomende **Meid** benoodigd, Heerengracht M 26.

De ondergeteekenden, **Tooneeldirecteuren**, hebben de eer het kunstminnend Publiek te berigten, dat zij weder eenige voorstellingen zullen geven in den Stads Schouwburg alhier.

De goede ontvangst, welke ons verleden jaar is ten deel gevallen, en de opvoering van de nieuwste stukken, doen ons vleijen dat de inteekenlijst, welke UEd. zal worden aangeboden, met eene ruime deelneming zal bekroond worden.

Met achting, UEd. dw. Dienaren,
I. J. STOETE. A. H. SCHRODER en D. W. JACQUI.

STOOMBOOT

Stad Vlissingen no. 2.

Hervatting der Dienst.

De Directie adverteert dat, aan te vangen Zaturdag den 3 November, de Dienst van VLISSINGEN op ROTTERDAM op de gewone wijze zal hervat worden, te weten:

van Vlissingen:
Maandag, Woensdag en Vrijdag, des morgens ten 8 ure.

van Rotterdam:
Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des morgens ten [illegible] ure.

Middelburg, 29 October 1860. D. DRONKERS.

SNELPERSDRUKKERIJ [illegible]

Voorloopige verslagen

VAN DE TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL OVER DE

Staatsbegrooting.

Hoofdstuk VIII. (Marine.)

De opmerking werd gemaakt, dat de memorie van toelichting tot dit hoofdstuk de daarin behandelde onderwerpen in een te gunstig licht vertoonde, of althans de schaduwzijde niet doet uitkomen. Volgens den minister is de voorgestelde begrooting slechts f 6910 hooger dan die van het loopend jaar; [illegible] men van de beide begrootingen den buiten[illegible] voor de groote dok-, haven- en sluiswerken te [illegible] die voor 1860 f 8,176,178 en die voor 1861 f 8,290,832, zoo dat de laatste in werkelijkheid f 114,654 hooger is.

Als naar gewoonte had men bezwaar tegen dit klimmen der uitgaven, want daardoor wordt al meer en meer het uitzigt verwijderd, dat dit cijfer eenmaal teruggebragt zal worden tot hetgeen het voor eenige jaren was. Wanneer de uitgaven voor oorlog tot 13 millioen moeten klimmen en die voor marine voortdurend, zelfs na aftrek der uitgaven voor het loodswezen omstreeks 8 millioen bedragen, stijgen de kosten voor ons defensiewezen tot 21 millioen: gezwegen nog van de vele millioenen, die daaraan uit de koloniale begrooting te koste worden gelegd. Men vroeg of dit eigenlijk onze financiele krachten niet te boven ging. Gesteld men mogt daaromtrent gerust zijn dan behoorde althans de zekerheid te bestaan, dat bij zulke aanzienlijke uitgaven in de bestaande behoefte behoorlijk voorzien werd. Het gebeurde in het vorige jaar was niet zeer geschikt geweest om die zekerheid te verschaffen. Was onze marine in eenen bevredigenden toestand, dan had niet zoo dadelijk, als min of meer buitengewone omstandigheden zich vertoonden, de noodzakelijkheid tot het aanvragen eener zeer aanmerkelijke verhooging der begrooting voor den aanbouw van schepen zich kunnen doen gevoelen. Men moest dan ook vragen: wat is de tegenwoordige toestand van het drijvend [illegible] onzer zeemagt? Wat die der magazijnen op 's lands [illegible] omtrent het een en ander sedert 1855, toen voor het eerst de begrooting van het departement van marine eene aanmerkelijke verhooging onderging, vooruitgegaan? Is eindelijk, wat thans weder omtrent onze marine wordt medegedeeld, geschikt om — gelijk de minister, blijkens zijn gezegde in de memorie van toelichting zich vleit— „de overtuiging meer en meer te vestigen, dat met kracht wordt voortgewerkt aan het herstel van het materieel der zeemagt”? Men stemde toe, dat het aantal schroefstoomflottille- en verdedigingsvaartuigen vrij wat is vermeerderd; hetgeen echter voornamelijk aan de buitengewone verhooging der begrooting, bij de wet van 15 mei 1859 (staatsblad no. 40) toegestaan, toe te schrijven is. Maar als men zich afvroeg, of het herstel der marine sedert 1855 in zoo ver goeden voortgang had gemaakt, dat het beschikbaar drijvend materieel thans ruimer was dan in dat tijdperk, kon men op die vraag geen bevredigend antwoord geven. Integendeel leidde de vergelijking van den staat der beschikbare oorlogschepen in dat vroeger tijdperk met dien van het tegenwoordig oogenblik tot de ontmoedigende uitkomst, dat het drijvend materieel wel van aard veranderd, maar verminderd is, en zulks niettegenstaande het zich berekenen laat, dat van 1855 tot 1860 eene som van f 3.700,000 meer voor aanschaffing van materieel voor den scheepsbouw en voor dagloonen op de werven is toegestaan, dan op de vroegere begrootingen. De voorraad op 's rijks werven is thans grooter dan vroeger, maar toch in het laatste jaar niet noemenswaardig vermeerderd.

Veilig meent men te kunnen beweren, dat in geen vroeger tijdperk de reserve van onze marine zoo gering was. Voor het oogenblik moge daarin geen bezwaar gelegen zijn, indien onverhoopt een oorlog uitbrak, of zelfs indien de eene of andere omstandigheid tot buitengewone uitzending van schepen mogt noodzaken, zou men zich in groote verlegenheid bevinden. Het strijdt met het denkbeeld eener welgeordende marine, dat [illegible] kracht daarvan in tijd van vollen vrede buiten [illegible] en dat slechts zoo weinige, voor de actieve dienst [illegible] schepen zijn opgelegd. Zelfs bij het voortduren van [illegible] gen staat van zaken kan de geringe sterkte [illegible] baar drijvend materieel tot moeijelijkheden [illegible] land van het eskader in Oost Indië [illegible] kelijk verbeterd; maar als de daar [illegible] de oudere stoomschepen zich begeven [illegible] dienst meer kunnen doen, zal het al spoedig niet mogelijk zijn, die te vervangen en het bestaan van een te kort in onze scheepsmagt zich openbaren.

Naar het oordeel van verscheidene leden is de oorzaak van dit ongunstig verschijnsel niet verre te zoeken. Zij ligt daarin dat, nu het drijvend materieel, in plaats van uit zeilschepen, uit stoomschepen moet bestaan, het der regering, zelfs bij eene aanmerkelijke vermeerdering der beschikbare middelen, onmogelijk wordt, in eene behoorlijke evenredigheid den aanbouw van nieuwe schepen te doen plaats hebben. Inderdaad toch bedragen de kosten van aanbouw en uitrusting van een stoomschip ruim het dubbel van hetgeen vroeger het zeilschip kostte. Een brik, met 18 stukken gewapend, kon vroeger voor f 120,000 gebouwd en in zee worden gebragt; thans kost het schroefstoomschip der 4e klasse, vóór het in zee is, f 300,000. Het oude fregat kostte, vóór het zee kon bouwen, f 6 à 700,000; het stoomfregat vordert, eer het geheel voltooid en uitgerust is, nagenoeg 13 à 15 tonnen gouds. Bij zulk eene vermeerdering van kosten kunnen de schepen, die als onbruikbaar worden afgeschreven, niet spoedig genoeg door nieuwe vervangen worden. Er moet wel, in plaats van het herstel, waarmede men zich vleide, achteruitgang plaats vinden.

Vroeg men naar het redmiddel voor dit kwaad, dan kon, naar het gevoelen der leden, die deze beschouwingen in het midden bragten, daar verhooging van de begrooting der marine wel niet denkbaar is, niets anders genoemd worden dan bekrimping op de andere onderdeelen van het hoofdstuk en inzonderheid vermindering der actieve zeemagt. In evenredigheid tot de beschikbare middelen was toch de actieve zeemagt te groot. Nagenoeg geheel het korps zeeofficieren is in werkelijke dienst. In het vorige jaar was er geen enkel luitenant ter zee der 2e klasse beschikbaar. De minister spreekt van de wenschelijkheid om in tijd van nood de blokschepen en andere verdedigingsvaartuigen met zeemilitie te kunnen bemannen; maar ook wanneer die weg geopend ware, zou het hem waarschijnlijk aan zeeofficieren voor die schepen ontbreken, en daarin ligt dan toch wel het bewijs, dat aan de actieve zeemagt te veel ten offer wordt gebragt. Welligt zijn tegenwoordig onze kleinere oorlogsvaartuigen, naar gelang der gezamenlijke kracht van het korps, te sterk met officieren bezet. In elk geval meende men te kunnen beweren, dat geene behoorlijke verhouding tusschen aanbouw, activiteit en personeel bij onze zeemagt bestaat.

Ook met opzigt tot de hoedanigheid der nieuw aangebouwde oorlogsschepen en vaartuigen is, naar men meent, de toon der memorie van toelichting te hoog gestemd. Afgaande op dat stuk, zou men al ligt tot het denkbeeld komen, dat geen hunner iets te wenschen overliet, terwijl dit met verscheidene dier schepen in meer dan één opzigt geenszins het geval schijnt te zijn.

Men vindt in het bij de begrooting gevoegde algemeen overzigt der schepen en vaartuigen van oorlog op 1 augustus 1860, de schoonerbrikken Sylph en Padang, het transportschip de Merwede en de raderstoomschepen Onrust en Batavia niet meer, die nog op vorige opgaven eene plaats erlangden. Waar zijn die schepen gebleven? Het lot van de Onrust is, helaas! bekend. De overige zijn waarschijnlijk gesloopt; maar waarom dit dan niet opgegeven?

Zoo mist men op den tegenwoordigen staat twee linieschepen en vier zeilfregatten, die op den vorigen voorkwamen. Omtrent een der zeilfregatten, de Prins Hendrik, wordt in de memorie van toelichting gezegd, dat het, als vervuurd bevonden, zal worden gesloopt. De overige vijf schepen zijn ongetwijfeld de vijf drijvende batterijen, die thans meer dan bij de begrooting voor 1860 op den staat voorkomen. Maar waarom dan, daar men begrepen heeft aan de drijvende batterijen nieuwe namen te moeten geven, bij elke de naam niet vermeld, waaronder zij als zeilschip bekend was?

Wat de op stapel staande schepen betreft, wordt thans niet meer opgegeven, hoe veel twaalfde of twintigste gedeelten daarvan in een gegeven tijdperk zijn afgebouwd. Reeds is in dit verslag de opmerking gemaakt, dat men die weglating als eene leemte beschouwt.

Nog heeft het de opmerking getrokken, dat verscheidene der stoomschepen volgens den tegenwoordigen staat een grooter aantal stukken voeren dan volgens den vroegeren. Met de Groningen, Citadel van Antwerpen en Vice-admiraal Koopman is dit onder anderen het geval. Zijn die schepen inderdaad sterker gewapend?

Hoofdstuk X. (Oorlog.)

Vele leden wezen op de noodzakelijkheid van het tot stand komen eener goede wet op de nationale militie, doch tevens werd beweerd dat die wet weinig zou baten, indien niet, òf te gelijk òf althans kort daarna, de mede bij art. 189 der grondwet gevorderde wet op de schutterijen wierd vastgesteld. Onze werkelijk dienstdoende krijgsmagt behoort niet meer te zijn dan eene kern, om welke in tijd van nood geheel de militie en de schutterijen zich scharen. Volgens vroegere opgaven is bij oorlogsgevaar tot verdediging des lands een leger van 100,000 à 110,000 man noodig, waarvan de grootste helft uit schutterijen is zamengesteld en de wederhelft voor verre het meerendeel uit miliciens bestaat. Die schutterijen zijn thans slecht ingerigt; ja zelfs grootendeels bij plotseling rijzend oorlogsgevaar ten eenenmale onbruikbaar. De inrigting der militie laat mede veel te wenschen over, al ware het slechts, omdat thans, nu, in strijd met den wil der grondwet, de zaken nog loopen, steeds eene geheele ligting daarvan geacht moet worden niet tot het strijdbare deel des legers te behooren. Het bevreemdde dus, dat de minister van oorlog de uitgaven van zijn departement aanmerkelijk verhoogt en aan vestingwerken en het vervaardigen van betere wapenen zeer aanzienlijke sommen te koste legt, terwijl de hoofdkracht onzer verdediging verwaarloosd wordt, of, met andere woorden, aan de levende strijdkrachten zoo veel ontbreekt.

Deze beschouwingen werden in zekere mate tegengesproken door andere leden; de indiening der wet op de militie was door onvoorziene omstandigheden vertraagd, en men kon overigens niet beweren, dat onze levende strijdkrachten volstrekt niet aan hare bestemming zouden beantwoorden; ware het noodig dan zouden miliciens en schutters zich, even zeer als in een vroeger tijdperk, om de kern der gewapende magt scharen. Eenige van deze leden waren echter in twijfel, of tegenwoordig werkelijk eene zoodanige kern bestaat.

In verband ook met de behoefte aan eene nieuwe wet op de militie deed men opmerken, dat de tegenwoordige begrooting op het beginsel rust, om omstreeks 1000 miliciens meer in dienst te stellen dan in het loopende jaar. Men vroeg hoe men er toe gekomen was om de op te roepen contingenten der militie zoodanig te regelen, dat volgens de begrooting voor 1861 hun totaal bedrag 38,613 man zou beloopen. De regel voor de ligtingen der militie is toch, volgens de wet van 1817, dat jaarlijks een man van de 500 zielen wordt opgeroepen, en dus de geheele sterkte dier gewapende magt tot de bevolking staat als 1 tot 500. Ware men aan dien regel getrouw gebleven, niet meer dan hoogstens 33,000 man zouden thans bij de militie kunnen zijn ingelijfd. Nu weet men wel dat de wet van 1818 in dit opzigt eenige meerdere vrijheid heeft toegekend, maar toch alleen voor het geval dat eene buitengewone ligting tot het voltallig maken der daarbij genoemde bataillons noodig was. De bataillons bestaan niet meer, en onder de gewone omstandigheden, die wij thans beleven, schijnt het jaarlijksch contingent van één man op de 500 zielen niet te mogen worden overschreden.

Het eindcijfer van dit hoofdstuk, hetwelk nagenoeg dertien millioen gulden bedraagt, gaf tot uiteenloopende beschouwingen aanleiding. Verscheidene leden erkenden dat dit eindcijfer bij hen de meest pijnlijke gewaarwordingen had opgewekt, en dat zij zich daarmede onmogelijk konden vereenigen. Jaren achtereen waren zij tegen de te hooge kosten van het departement van oorlog opgekomen. Jaren lang hadden zij, als middel om daarin vermindering te brengen, op de opruiming van sommige onzer vestingen aangedrongen, welker bestaan ook door bevoegde beoordeelaars als nutteloos of zelfs als schadelijk is voorgesteld. Dit deden zij, toen de begrooting van oorlog doorgaans omstreeks 12 millioen bedroeg. Thans wordt een millioen meer aangevraagd en het besteden van omstreeks zes millioen voor nieuwe vestingwerken, over eenige jaren te verdeelen, als onvermijdelijk voorgesteld.

Eenige leden meenden zich te meer tegen het hooge cijfer van de begrooting van oorlog te moeten verzetten, op grond van de daaromtrent verkregen ondervinding. Het lag hun nog versch in het geheugen, hoe voor eenige jaren, toen de begrooting van oorlog nog slechts elf millioen bedroeg, de toenmalige minister op de vraag, of bij het toestaan van het destijds aangevraagde bedrag het land zich in voldoenden staat van verdediging zou bevinden, volmondig een toestemmend antwoord had gegeven. Zij herinnerden tevens, hoe in het vorig jaar, toen zeer in de verte eenig oorlogsgevaar scheen te dreigen, ons land als in eenen staat van weerloosheid was voorgesteld, en op dien staat van weerloosheid de buitengewone aanvrage van verscheidene millioenen was gebouwd. Na zoodanige ondervinding, en na hetgeen voor eenige maanden omtrent de verhooging der begrooting van oorlog voor 1860 met een half millioen gulden is gebeurd, konden zij zich niet anders voorstellen, dan dat men trachten wilde, de volksvertegenwoordiging langzamerhand aan het toestaan van meerdere geldsommen voor dat departement te gewennen, en dat, als de kamer meende in alle behoeften te hebben voorzien, nog weder eene nieuwe aanvrage te wachten was. Zij wilden op dien weg niet medegaan en vroegen wat daarvan het einde moest zijn. Al nam men gaarne aan, dat het den minister van zijn standpunt, als militair, niet ten kwade te duiden was, dat hij telkens hoogere sommen voor ons defensiewezen vroeg, dan mogt de volksvertegenwoordiging de bronnen, waaruit die uitgaven moesten worden bestreden,

zoo wel als de noodzakelijkheid der voorziening in andere, even zeer dringende behoeften, niet uit het oog verliezen.

Enkele andere leden gaven te kennen, dat zij vóór de onlangs aangevraagde verhooging der begrooting van oorlog voor 1860 hadden gestemd, maar zich tegen de thans voorgestelde zouden moeten verklaren, en zulks op grond dat het toen slechts passieve weermiddelen gold, die, naar hunne meening, bij tijds in goeden staat moesten worden gebragt; terwijl thans aan de actieve strijdkrachten eene in hun oog te groote uitbreiding gegeven werd.

Tegenover het tot nu toe ontwikkeld gevoelen stond dat van een aantal leden, die de verhooging van het eindcijfer van dit hoofdstuk betreurden, maar zich niet geregtigd achtten de goedkeuring daarvan te weigeren. In het wezen der zaak was dat hoogere eindcijfer een onvermijdelijk gevolg van in het vorig en in het tegenwoordig jaar omtrent de begrooting van het departement van oorlog door de wetgevende magt genomen beslissingen. De meerderheid der kamer had door het aannemen der begrooting voor 1860, bij welker behandeling de minister van oorlog zijne plannen tot uitbreiding en verbetering met rondborstigheid had medegedeeld, aan die plannen hare goedkeuring geschonken. Zij kon thans niet meer terugtreden.

Algemeen en met nadruk is men teruggekomen op de wenschelijkheid om een naauwer verband tusschen het leger hier te lande en dat in Nederlandsch Indie tot stand te brengen. Zoo ooit, dan verdiende dit onderwerp thans de meest gezette overweging, nu het gebleken is, welke bedenkelijke gevolgen uit eene te groote uitbreiding van het vreemde element in het *oostindische leger* kunnen *voortspruiten*. *Versterking* van het nederlandsche element in het indische leger is eene zaak van zeer dringende behoeften, die niet te zeer ook aan den minister van oorlog kan worden aanbevolen. Ook in andere rigtingen is zeker wel iets te doen tot versterking van het nederlandsche element in het indische leger, en tot verbeterng der hier te lande bestaande inrigtingen voor de dienst in de kolonien.

In openbare geschriften is op eene hervorming van het werfdepôt te Harderwijk aangedrongen. Voorts schijnt de regering niet alleen op het zenden van meer nederlandsche soldaten, maar ook van meer nederlandsche officieren naar Indie bedacht te moeten zijn.

Door eenige leden werd in bedenking gegeven, of nu ons leger millioenen schats verslindt, bij den tegenwoordigen tijd van vrede van de daarbij dienende soldaten niet een nuttig gebruik zou kunnen worden gemaakt voor den arbeid aan de openbare werken, bijv. aan de nieuw aan te leggen spoorwegen. In Frankrijk, Belgie en sommige duitsche staten is dan toch zoo iets beproefd, en, zoo het schijnt, met een niet geheel ongunstigen uitslag. Men antwoordde, dat de hier bedoelde proeven hebben getoond, dat het laten arbeiden van krijgslieden aan openbare werken, in plaats van tot bezuiniging te leiden, de kosten zeer verhoogt, en ook in andere opzigten geenszins aanprijzenswaardig is. In Frankrijk althans is dit, nadat men daar de soldaten aan groote wegen in het westen en aan de Parijsche vestingwerken had laten arbeiden, door deskundigen beweerd. Men moet aan zulke krijgslieden boven hun tractement eene buitengewone toelage geven, en toch arbeiden zij in den regel zonder opgewektheid. Eene andere vraag zou zijn, of men de officieren der genie niet met vrucht voor het houden van toezigt op den arbeid bij de aan te leggen spoorwegen zou kunnen gebruiken.

Naar het schijnt, rust de nieuwe organisatie van het departement op het beginsel om de burgerlijke ambtenaren zoo veel mogelijk door militaire te doen vervangen. Men wil de waarde van dat beginsel in het midden laten, maar moet toch doen opmerken, dat daardoor de onevenredigheid tusschen de tractementen bij oorlog en die van ambtenaren van gelijken administrativen rang bij andere departementen steeds vermeerdert. Een chef de bureau, die bij het departement van binnenlandsche zaken f 2,500 geniet, erlangt bij oorlog, omdat hij een hoogen militairen rang bezit, tot f 4,600 of zelfs f 5,100 's jaars. Het schijnt, zelfs afgescheiden van financiele beschouwingen, niet raadzaam, aan het hoofd der voornaamste bureaux van het departement van oorlog mannen te plaatsen, die den rang van generaal bezitten of allengs verkrijgen, zoo als, na eene onlangs plaats gehad hebbende benoeming, [hier wordt blijkbaar gedoeld op den generaal Hardenberg] thans bij de afdeeling administratie het geval zal zijn. De betrekking van den minister tot zijne ondergeschikte ambtenaren moet daardoor van moeijelijker aard worden. Uit het stelsel, om de bureaux van oorlog uitsluitend uit militairen te doen bestaan, moet voorts onvermijdelijk voortvloeijen, dat de kosten van het departement grooter worden dan anders noodig zou zijn.

Er werd aanmerking gemaakt, dat de inrigting der militaire akademie te Breda te kostbaar is, ja veel meer kost dan wel schijnt, gelijk met becijferingen in het voorloopig verslag wordt aangetoond. Men wilde in bedenking gegeven hebben, of niet de aanstaande officieren bij de infanterie en kavallerie, ja zelfs die bij de artillerie, met minder wetenschappelijke kennis, dan thans in hen gevorderd wordt, zouden kunnen volstaan. Ware dit mogelijk, dan zou, althans, wat infanterie en kavallerie betreft, aan het onderwijs bij de korpsen meer uitbreiding kunnen worden gegeven; en de akademie voor de jongelieden, die zich bij dat onderwijs bijzonder onderscheiden, niet meer dan eene applicatie-school kunnen worden en die instelling meer uitsluitend tot opleiding voor de speciale wapens kunnen dienen. Men meende, dat de zaak in ieder geval de overweging der regering verdiende. Sommige leden geven den wensch te kennen, dat de opleiding der ingenieurs van den waterstaat van Delft naar de akademie te Breda mogt worden overgebragt.

Voor de verschanste legerplaats bij Nijmegen zal in het volgende jaar eene zeer aanzienlijke som worden uitgegeven. Men vroeg, of, indien die legerplaats was opgemaakt, de opheffing van Nijmegen als vesting niet allezins in aanmerking zou komen. Uit een krijgskundig oogpunt kan daartegen geen bezwaar bestaan. De zaak is voor de stad Nijmegen van overwegend belang. Daardoor wordt voor haar de gelegenheid geopend tot eene zeer wenschelijke uitbreiding. Men meent dan ook te weten dat de regering daaromtrent een onderzoek heeft ingesteld, en zou, indien dit zoo ware, gaarne met de uitkomsten daarvan worden bekend gemaakt.

Ook de som, die weder voor de legerplaats bij Milligen wordt aangevraagd, heeft zeer de aandacht getrokken. Men kwam terug op hetgeen bij de behandeling der beide vorige begrootingen over het zeer ongeschikte terrein voor deze legerplaats, in verband met ons stelsel van defensie, is gezegd. Bij sommige leden woog dit bezwaar zoo zeer, dat zij hier het: beter ten halve gekeerd, dan ten heele gedwaald, wilden toegepast hebben, en dus zelfs nu nog die legerplaats verlaten wilden zien, zoodat daaraan hoegenaamd geene verdere kosten wierden besteed. Anderen gingen niet zoo ver, maar drongen er toch sterk op aan, om meer zekerheid te erlangen, dat niet meer dan de thans aangevraagde f 60,000 voor de blijvende inrigtingen dier legerplaats zouden worden besteed; zoodat die som de laatste der daarvoor bestemde uitgaven zou zijn. Allersterkst zouden zij het moeten afkeuren, indien op het vroegere denkbeeld, om de legerplaats op grootere schaal aan te leggen, teruggekomen wierd.

Voor de werken der utrechtsche linie bedraagt de aangevraagde som minder dan voor andere werken. Naar het oordeel van verscheidene leden behoort het in goeden toestand brengen dier defensielinie vóór het maken van alle andere werken, en dus in de allereerste plaats, in aanmerking te komen. De verschanste legerplaats te Nijmegen zou, meenden zij, voor de goede verdediging des lands niets baten, als de meer binnenwaarts gelegen utrechtsche waterlinie niet in goede orde was. In het welbegrepen belang dier verdediging was ook deze aangelegenheid de ernstige overweging des ministers dubbel waard.

Omtrent de handelingen die door het hoofd van het departement van oorlog met opzigt tot het overnemen der thans aan de gemeenten behoorende kazernes gevolgd wordt, heerschte verschil van gevoelen. Volgens eenige leden moest de minister daaromtrent een vast beginsel volgen, en er naar streven dat het rijk in het volledig bezit van al de kazernes der gemeenten kwam, die voor de huisvesting der troepen vereischt worden. Geen loven en dingen, geene transactie, geen zedelijke dwang jegens de gemeenten, kwam daarbij te pas. Er waren daaromtrent eischen gedaan of verlangens geopenbaard, waaraan een gemeenteraad die zijn pligt kent, niet kon toegeven. Middelen van overgang konden worden beproefd, maar eene algeheele onteigening moest het einde zijn. De meeste overige leden vereenigden zich niet met dit gevoelen. Zij meenden, dat zoo doende het rijk op eene zeer kostbare wijze in het bezit der gemeentelijke kazernes komen zou en 's lands geld nutteloos zou worden verspild. Voor den staat was het tamelijk onverschillig, of hij de voortdurende beschikking der bedoelde gebouwen erlangde, dan wel in den vollen zin des woords daarvan eigenaar wierd. Indien de gemeenten vroeger gedwongen zijn geworden, kostbare gebouwen voor de kazernering van troepen te stichten, dan behoort dit tot een gesloten tijdvak. Die gebouwen zijn voor de gemeenten van geene waarde, en indien zij het gebruik daarvan kosteloos afstaan en slechts bevrijding van alle kosten van onderhoud bedingen, is de opoffering gering. Voor zoover hier werkelijk eene opoffering bestaat, wordt die genoegzaam vergoed door het voordeel, dat de gemeenten uit het bezit van een garnizoen trekken. De meerderheid toonde zich dus met de hieromtrent door den minister van oorlog gevolgde handelwijze, tevreden. Intusschen waren er dan toch leden, naar wier gevoelen de minister aan den door hem aangenomen regel niet volkomen getrouw bleef. Hij had van Amsterdam den kosteloozen afstand van gronden voor het stichten van kazernes verlangd en daarentegen van Leeuwarden den grond der afgebrande kazerne en den bouwval daarvan gekocht. Men antwoordde, dat de bijzondere omstandigheden, waarin Leeuwarden zich ten gevolge van het afbranden der kazerne bevond, de jegens die gemeente betoonde toegeeflijkheid wettigden.

Er waren leden die zich verklaarden tegen het inrigten van het landgoed Bronbeek tot een invalidenhuis voor oost-indische militairen. Zij verlangden één algemeen invalidenhuis en wenschten dus dat de indische invaliden bij die te Leiden zouden gevoegd worden.

Men verlangt te weten, of het kamperen der troepen te Milligen aan de verwachting, die men daarvan koesterde, voldaan en werkelijk gestrekt heeft om den graad van oefening bij de korpsen van het leger te verhoogen. Het oordeel van het publiek is daarover zeer verschillend en meerendeels alles behalve gunstig. Men doet die vraag te meer, omdat de minister het voornemen aankondigt, soortgelijke oefeningen in het volgende jaar op nog ruimer schaal te doen plaats hebben, en dus ook den daarvoor bestemden begrootingspost met f 14,060 verhoogt.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS, UITGEVERS VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.